

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 231 (3393) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Ujabb 74 ezer tonna ellenséges hajóteret súlyesztettek el a német tengeralattjárók

Feladták a németek a zaporozsjei hídfőt és erős új állásokat foglaltak el a folyó nyugati partján — 101-re emelkedett a német terület fölött tegnap lelőtt angolszász bombázók száma

Berlinből jelentik: (MTI) Az Inter inf jelenti: Német tengeralattjárók ismét 11 ellenséges hajót súlyesztettek el, amelyek tonnatartalma összesen 74 ezer. Ezenkívül két rombolót is elpusztítottak. Az októberi tengeralattjáró harc eredménye ezzel 26 ellenséges hajóra, illetve 173.000 tonnára, továbbá öt rombolóra és egy órhajóra emelkedett. Ezenkívül négy gőzöst és egy rombolót megtorpedóztak.

Minden ponton megfelelő ellenintézkedéssel találkozik a szovjet támadás

Berlinből közlik, hogy a legutóbbi 48 órában a keleti harcstéren jelentősen megerősödött a szovjet harcitevékenysége, de ebből még nem következettnek arra, hogy a német védelem egészen új és nagy támadó szovjet kezdeményezéssel állna szemközt. A szovjet számára új és erős csapatok állanak rendelkezésre, valamint sok hadianyag. Ezeket a jelentős erőket távolabbi vidékekről vonták el. Ebben az évben a sáros időszak szinte teljesen kimaradt és ez is oka lehet a szovjet mozgolódásnak. Illetékes magyarázók nyomtalanul hangsúlyozzák, hogy ellentéte-

moszkvai jelentésekkel szemben a német hadosztályok az új fejlemények ellenére nincsenek veszedelmes helyzetben és a szovjet támadása minden ponton megfelelő ellenintézkedésekre talál.

Az olasz harcstér fejleményeiről illetékesek kifejtik, hogy a német hadosztályok állásaik védelmére makacs ellenállást fejtenek ki, ebből azonban nem lehet előre megállapítani azt, vajjon a német csapatok mostani állásaikban vívják-e meg a nagy esatát. Az angolszászok partraszállítása tovább folyik. A 7-ik amerikai hadsereget Barinál vonták össze.

Változatlan a németek légifölénye a keleti arcvonalon

Berlin. (MTI) Az Inter inf jelenti: Főbb szovjet támadás visszaverése után a német csapatok csütörtökön este feladták a zaporozsjei hídfőt. Délre a németek előzőleg a nehézfegyvereket és a járműveket teljes számban, valamint a nehézhadianyag nagy mennyiségét vonták vissza a Dnyeper nyugati partjára, miáltal az utászok megtették az utolsó előkészületeket a robbantásokra. A szürkület beálltával a németek derékhadra az utóvédük oltalma alatt már erős állásokat foglaltak el a folyó nyugati partján. Amikor ez megtörtént, a nagy duzzasztószilipet felrobbantották. Éjszaka az utolsó német hátrédek is visszavonultak rohamesőnokokon az új német fővonalakba, anélkül, hogy a bolsevisták követték volna őket.

Berlin. (MTI) Az Inter inf jelenti: Az aránylag kedvező időjárás megengedte, hogy a keleti harcstér csaknem valamennyi szakaszán kölcsönösen nagy légiereket foglalkoztassanak. Ezekben a harcokban hivatalos jelentés szerint a német repülők 102 ellenséges gépet lőttek le, míg maguk csak 5 gépet vesztek. Ez is bizonyítja a németek változatlan légifölényét. A bolsevista re-

pülők csak abban az esetben bocsátkoznak harcba, ha már nem kerülhetik el, vagy pedig olyan erővel vonulhatnak fel, hogy a győzelmük biztosnak látszik. Ezzel szemben a németek gépei teljesítményfölényében és saját ügyességükben bízva, jóval erősebb szovjet egységeknek is bátran nekimennek. Az eredményt a lelőtt gépek aránya ékesen bizonyítja. Ez az arány átlagosan 1:10-hez a németek javára.

25 amerikai bombázóból 20-at lőttek le a németek

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda értesül a Délnyugat-Németország felé október 14-én a déli órákban berepült ellenséges repülőgépek közül az eddigi jelentések szerint 101 gépet lőttek le.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Inter inf jelenti: A délnyugat-német területek fölé berepült amerikai bombázók ellen a német vadászpilótákotélekeknek elért nagy sikeréről ezeket közlik:

Bár az amerikaiak erős vadászkisérrel repültek be, kotelékeiket a német vadászseregek annyira szétugrasz-

tották, hogy nem bírtak zárt támadást intézni. Egyik amerikai bombázókötélből, amely összesen 25 gépből állott, 20 gépet lőttek le. A lelőtt gépek legénységének tagjai közül csak kevesen menekültek meg élve. A legtöbbjük szénégett, amidőn a földrezuhanó gépek felrobbant.

Zágrábról jelentik: (MTI) A Hrvateki Narod munkatársa beszélgetést folytatott egy Susakból érkezett usztasa kerületi parancsnokkal, aki kijelentette, hogy nem felelnek meg a tényeknek azok a hírek, amelyek szerint Susak rohamalmaz volna és a vá-

rosban utcai harcok dúlnának. A német csapatok rohammal vették be a várost és órák alatt megszüntették a zavargó elemektől, akik különben összerombolták volna a Susak és a Fiume között levő két hidat. A hidakat azonban három nap alatt helyreállították. Susakban és Fiumében most a legteljesebb rend és fegyelem honol — mondotta a szemtanú.

Stockholm. (MTI): Tanner finn pénzügyminiszter a Finn Bank elnökének kíséretében Koppenhágában tartózkodik, ahol a finn és dán bankkérdésekről tárgyal. Ujságíróknak a finn különbékeről feltett kérdéseire azt válaszolta, hogy erről a kérdésről más országokban sokkal többet beszélnek, mint magában Finnországban, ahol ez a kérdés tisztán elméleti jellegű.

Moszkva. (Bud. Tud.): Sztalin táviratot küldött Ingr tábornoknak a „cseszlovák” haderő főparancsnokának. Megköszöni azt a nagy segítséget, amit a cseszlovák dandár nyújtott az oroszoknak. Azután hangsúlyozta, hogy a Szovjet testvéri támogatásban részei Csehszlovákia népeinek szabadságharcát, mert az erős és független Csehszlovákia a Szovjetunió érdeke.

Németország tiltakozott Lisszabonban az Azori-egyezmény ellen

Lisszabonból jelentik: (NTI) A német birodalmi kormány megbízta lisszaboni nagykövétét, nyújtson be tiltakozó jegyzéket az Azori-szigetekre vonatkozó portugál-angol egyezmény ellen.

Berlini diplomáciai körökben megjegyzik, hogy a német kormány Portuáliának szemére kell, hogy vessen a semlegesség megsértését, mert a portugál kormány a megállapodással kedvezett az egyik hadviselő félnek. Nem kívánják azonban ebből következtelést levonni a német-portugál viszony te-

kintetében, mert nem hagyják figyelmen kívül azt a nyomást, amelynek a portugál kormány az angol diplomácia részéről ki volt téve. Tévédés volna azonban feltételezni, hogy a német fővárosban nem tulajdonítanak nagy jelentőséget az ilyen eseménynek. Németország a legnagyobb figyelemmel kíséri más államok semlegességének megbontására irányuló kísérleteket és számolnak az ilyen eshetőségekkel. A berlini diplomácia komolyan veszi az ilyen fejleményeket.

Moszkva igényeket jelent be Törökországgal szemben (?)

Genéből jelentik: (NST) Nagy feltűnést keltett a Suisse című lap ankarai tudósítása, amely szerint szovjet részről igényeket jelentenek be Törökországgal szemben. A cikk rámutat arra, hogy İnönü államelnök beható megbeszéléseket folytatott az angol nagykövettel és az amerikai ügyvivővel és jól értesült politikai körök ezeket a megbeszéléseket a küszöbön álló moszkvai értekezlettel hozzák összefüggésbe. Török politikusok azt várják, hogy az értekezleten Moszkva igényeket jelent be Törökországgal szemben.

Moszkvából jelentik: (NST) A Pravda szerdai száma közli az első félhivatalos szovjet állásfoglalást a küszöbön álló háromhatalmi értekezlet feladataival kapcsolatban. A lap élesen visszautasítja azokat a kombinációkat, amelyek az értekezlet jelentőségéről az angol-amerikai sajtóban láttak napvilágot. Így abszurdumnak minősítj azt

az állítást, hogy a küszöbön álló értekezleten esetleg olyan kérdéseket beszéljenek meg, mint a Szovjetunió határainak problémája, vagy a Balti államok jövője helyzete. Ezek a dolgok minden vitán kívül állanak, ugyanúgy, mint például az Egyesült Államok határaitól vagy Kalifornia helyzetéről való vita. A külügyminiszteri értekezlet feladata egészen más — írja a Pravda. — A legfontosabb probléma a közös háborús erőfeszítések megerősítése, hogy a jelenlegi háborút megrovidíthessék.

Összeült a 42-es bizottság

A Pest írja: A 42 tagú országos bizottság ma délelőtt összeült. Napirendjén a honvédelmi célokra kisajátított ingatlanokért adandó eserekkartalanságra vonatkozó rendelet szerepel.

November elején elkészül a Horthy István-telep negyven új háza

Harmincezer pengőt fordított a városi népjóléti ügyosztály gyermeknyaralattásra — Ulést tartott a városi Közigazgatási Bizottság

Nagyvárad, okt. 15. A városi törvényhatóság közigazgatási bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen a polgármesteri jelentést Fluck Ferenc tanácsos olvasta fel. A jelentésből, amely részletesen ismerteti a szeptember havi közigazgatás állapotát, a következő részleteket emeljük ki.

Az adóhivatal pénztárába tőkében 1.058, behajtási illetékben 11.651 pengő folyt be.

Fogyasztási adóban befolyt összegek közül horfogyasztási adóban és helypénzdíjakban folytak be a legnagyobb összegek.

Közművelődési és szociálpolitikai ügyek.

A könyvtár szeptember hónapban 24 napon át volt nyitva. Legtöbb látogatója szeptember 7-én volt, amikor 179 személy fordult meg a könyvtárban.

A városi zenésiskolában az oktatás szeptember 13-án vette kezdetét. A beiratkozott növendékek száma 260.

Az Erzsébet-ligeti sportpályával kapcsolatban közli a jelentés, hogy a városi műszaki ügyosztály az állóhely, valamint a kerítés munkálatait vállalathoz adta.

Népjóléti célra a város által alkalmazott pénzbeszedők 7.251 pengőt szedtek be.

A városi népkönyha szeptember hónapban kiosztott 1800 adag ebédet. A napközi otthonok ugyanezen időtartam alatt 3074 ebédet és ugyanannyi reggelit és uzsonnát adtak ki.

A gyermeknyaralattásra 31.411 pengőt fordított a népjóléti ügyosztály, amely összeghez a Nép- és Családügyi Alap 20 ezer pengővel járult hozzá.

A vitéz Horthy István-telepen épülő 40 darab családi ház közül 34 ház tető alatt és 6 darab ház lefedés előtt áll. Előreláthatólag az építkezés november hó elején teljesen befejezést nyer. Az össi-telepi 6 árvizes családi ház is tető alatt van és előreláthatólag december hó folyamán készül el.

Közlelmezés.

Liszt. A szeptember havi kiutalt fűszermennyiség 8.095 q, melyből 2.100 q nullalászt, 5995 q pedig kenyérliszt volt. A kiutalt mennyiség a szükségletet fedezte.

Petroleum. Szeptember hónapban a város 32.500 kg. petroleum kiutalásban részesült. Panaszok e téren nem merültek fel.

Lábbeli. Szeptember hónapban kiadott az ügyosztály 311 pár mértékutáni, 409 pár kész lábbelire szóló utalványt, továbbá 521 fejelésre és 1936 pár talpalásra jogosító utalványt, továbbá 521 fejelésre és 1936 pár talpalásra jogosító utalványt. A kiutalásnál túllépés nem történt.

Cukor. Fejadagfogyasztásra szeptember hónapban 60.100 kg. cukrot utaltak ki. E mennyiség a szükségletet fedezte. Az ipari cukorellátásnál panaszok merültek fel a feldolgozók részéről különösen a 100 kg-on aluli igénylők részéről, akiknek cukorkiutalásra hivatalomhoz tartoznak. Ezek

cukorkeretének emelése ügyében a polgármester előterjesztést tett a minisztériumhoz.

Tej. Szeptember hónapban az O. M. T. K. helyi kirendeltsége az 5 éven aluli gyermekeket és terhes anyákat látta el tejjel. Kiadott a hivatal fentiek részére 3.982 darab tejjegyet. A tejjegyekre a kirendeltség készlet hiánya miatt csak 2-3 del. tejet tudott kiszolgáltatni. Az OMTK-hoz szóló tejtutalványokon kívül a hivatal a kérelmezők részére 3.640 darab tejszállítási engedélyt bocsátott ki, melyre a tejet a termelő közvetlenül szállíthatja. Ezen utalványokra mintegy 15.000 liter tejet hoznak a városba. Ez a két tejmennyiség együttvéve a város tejszükségletének kb. háromnegyed részét fedezi.

Sertés és zsiradék. A város zsirükséglete szeptember hónapban 25 ezer kg-t tett ki. A városi közfogyasztásra szeptember hónapban 49 darab sertést vágtak le, ebből magánvásárlásból 38, bérhizlalásból pedig 11 darab származott. A minisztérium kiutalt 5.575 kg. zsirt. A levágott sertésekből 1.243 kg. zsirt termeltek ki, amely mennyiségből 8.040—1941. M. E. számú rendelet értelmében 147 kgr. zsirt kellett beszolgáltatni.

Tűzifa. Szeptember havában a tűz-

faellátás terén az előző hónapokban mutatkozó nehézségek továbbra is fentmaradtak, sőt a téli időszak közeledtével a nehézségek még fokozódnak. A város területére kb. 42 ezer ürméter tűzifa érkezett, mely mennyiségnek tekintélyes része üzemek és hivatalok részére lett leszállítva. A Nagyvárad város részére megállapított tűzifakeretből 240.000 ürméterből a múlt hó végéig jóváhagyott 175.000 ürméter, mely mennyiségből kb. 60.000 ürméter nyert leszállítást. A helyzet kényszerítő hatása alatt a város vezetősége a rendelkezésre álló tűzifa igazságos elosztása érdekében bevezette a faellenőrzési lapot és azokat az érdekeltek részére ki is osztották.

Népmozgalom, iparügyek.

Szeptember hónapban 165 élveszületés, 101 haláleset és 59 házassági bejegyzés volt a városban.

Az I. fokú iparhatóság szeptember hónapban 3 képesítéshez, 3 engedélyhez kötött, 16 kereskedői, 5 egyéb szabad ipar, továbbá egy gyárszerű ipar folytatására jogosító iparjogosítványt adott ki.

A jelentés a továbbiakban a tűzoltóság és a villamosmű helyzetéről számol be.

Királyi herceg, tábornok, főpapok, törzstisztek és törvényhozók jelenlétében mondotta el Mécs László királyhalmeci plébános ezüstmiséjét

Királyhalmecről jelentik: Apróhíre napszínhír adta tudtul a múlt napokban, hogy Királyhalmec nagy-névi plébánosát készült ünnepelni 25 éves áldozópapi jubileuma alkalmából. Igen sokan jöttek Királyhalmec-re, az örömnépre. Az ezüstmise napján már megérkezett vitéz Bély Alajos altábornagy, a nagyközség első díszpolgára, vele együtt érkezett még Mihalovics Zsigmond prelátus, az A. C. országos igazgatója. A nagyközségi állomáson a hadtest helyi leventeparancsnokai várták és fogadták őket. A leventék díszszemléje után Mécs László és édesanyja díszében fogadta a magasrangú vendégeket. Később érkezett dr. József Ferenc királyi herceg, Tost Barna prelátus, felsőházi tag és dr. Madarász István kassai megyéspüspök.

Az ünnepi aktusok sorozata azzal

kezdődött, hogy a jubiláló papkölte térde borulva fogadta édesanyja áldását. Ezután Nyilas György igazgatótanító nyújtott át mélyhatású szavak kíséretében egy ezüstkelyhet, utána vonultak a templomba.

A menet után ment Mécs László, mögöttük pedig a királyi fenség vezette karonfogva vitéz Mécs Jánosné, a költő édesanyját.

A templomban az evangélium után Mihalovics mondott beszédet.

A plébánián fogadta a papkölte a megye és a járás küldöttségeit, s azok jókívánságai után a katolikus kultúrházban látta vendégül a mintegy 200 főnyi vendégsereget. Itt az üdvözlő beszédek során Mécs László mondott magas szárnyalású, költői felépítésű beszédet. Másnap a katolikus kultúrházban 100 szegényt vendégelt meg.

Kölcsönt kapnak a háztulajdonosok óvóhelyek létesítésére

A Lakásépítési Állandó Bizottság határozata alapján a pénzintézetek tartozási kölcsön címén kölcsönöket folyósíthatnak a háztulajdonosok számára házesoport óvóhelyek létesítésére. A kölcsön akkor kerülhet folyósításra, ha az óvóhely létesítését a hatóság engedélyezte, a terveket már jóváhagyta és a háztulajdonosok

igazolják, hogy a felmerülő költségeket a hatóság az érdekeltek közötti összecszeri módon osztotta meg. A kölcsönkérelmet a házesoporthoz tartozó ingatlanulajdonosoknak legkésőbb 1944. év június 30-ig kell közösen előkészíteniök. Budapest és a környékbeli városokban és községekben a LÁR-tól kell benyújtani a

Mozik műsora:

APOLLO: Az élvénés tetti.
BHLVAROSI: Egy bolond az aratnál.
CASINO: Fráter Lóránd.
KORONA: A varieté csillagai.

kérelmet. Az elfogadott költségvetési irányzat keretében engedélyezhető összeg nem lehet nagyobb annál az összegnél, mely négy év alatt a kamatokkal együtt az óvóhely létesítésére kijelölt és esetleg pótfedezésként felajánlott bérház tisztá jövedelméből a közterhek és esetleg bekebelezett terhek fedezése mellett visszafizethető. Csaiádi házaknál csak olyan összegű hitel folyósítható, ami kamatokkal együtt köztisztviselőknél és nyugdíjasoknál azok négyévi lakáspénzből visszafizethető, míg a magántisztviselőknél és egyéb foglalkozásuaknál a hitel az igazolt évi összjövedelem 40 százalékáig terjedhet. Egyidejűleg a LÁB a tatarozási hitelgénylések határidejét ez év végéig meghosszabbította. (Magy. Tud.)

Negyven éves a révi cseppkőbarlang

Az Erdélyi Kárpát Egyesület október 16—17-én Mátyás-túra keretében a révi cseppkőbarlang feltárásának 40 éves évfordulóján ünnepséget rendez a Zrínyi-barlangnál. Az ünnepség alkalmával helyezi el az egyesület a feltárók: seregű Csarán Gyula, Handl Károly és dr. Veress István emléktét megörökítő márványtáblát.

Az ünnepség műsora a következő:

Október hó 16-án:
1. 17 órakor: Handl Károly Rév Község temetőjében lévő strjának megkoszorúzása. Emlékbeszédet mond dr. Tulogy János.

Október hó 17-én:
2. 7—10 óráig: A Zichy-barlang csoportos megtekintése.

3. 10 órakor: Emléktábla leleplezési ünnepség. a) A megjelenteket dr. Kulcsár András, a révi osztály elnöke üdvözi.

b) A barlang feltárásának történetét ismerteti dr. Tulogy János.

c) Emléktáblaavató beszédet tart dr. Balogh Ernő.

d) Himnusz.

4. 12 órakor: Ebéd a menedékházban.

5. 14 órakor: 127. ez. Mátyás-túra Vársonkolyosra.

Hálódíjak: Közös hálóteremben agy-nemű nélkül mindenkinek 1 pengő. Egyágyas szoba EKE tagoknak 2 pengő, szövetségi igazolványos turistáknak 3 pengő, nem tagoknak 4 pengő. Kétféle szoba a fenti sorrendben 4, 6, 7 pengő. Teljes napi pensió 12, 13, 14 pengő.

Élelmiszer váltójegyeit mindenki vigye magával!

Vasárnap levente labdarugómérkőzés a Rhédey-kertben

Nagyvárad. (Saját tud.) Vasárnap, október 17-én, a Rhédey-kertben, 11 órai kezdettel a hadtest legelősebb levente labdarugó csapata a nagykorú levente csapat mérkőzik a nagyvárad leventecsapattal.

Szívesen vesszük a közönség érdeklődését és kérjük, hogy csapatunk sikeréért előre szurkoljanak.

A nagyvárad leventeegyesület Elnöksége.

Nagyarányu támadást kezdtek a bolsevisták az egész déli és középső arcvonalon, s angolok a Volturno folyó mentén

Badoglio Németországnak szóló hadüzenetét kétes értékűnek tartja az angol sajtó Madridban lehangoltságot kellett az Azori-egyezmény híre Mussolini főhadiszállásán fogadta Rommel tábornagyot

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Mussolini ma főhadiszállásán fogadta Rommel tábornagyot és vele hosszabb megbeszéléseket folytatott.

London. (Bud. Tud.) Az angol sajtó felülről tartózkodással vette tudomásul a Badoglio-kormány hadüzenetét és azt csak feltételes értékűnek tekinti, mert a Badoglio-kormányban nincs meg a kellő tekintély és csapatai is bomlásban vannak.

Amszterdam. (MTL) Madridból jelentik a svéd lapok, hogy Franco tábornok néhány nappal ezelőtt a spanyol portugál határon találkozott Salazarral. A találkozón az Azori-szigetek kérdéséről volt szó. Az Allehanda jelentése szerint az Azori-szigeteki kiadott közlemény bizonyos lehangoltságot kellett Madridban. Hangsúlyozzák, hogy Portugália külföldi nyomás alatt állott és ez a nyomás az elmúlt hetekben egyre erősödött.

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: A brit híroroda jelenti Algiréből, hogy a francia szakadárbizottság tagjai megbeszéltek a Badoglio-kormány hadüzenete nyomán támadt helyzetet, amely legújabb alakulásával a legesélyesebb megelégedést sem keltette.

Hosszantartó és súlyos harcokra lehet elkészülni úgy a kelet, mint déli-észak-országi harctéren

Berlin. (MTL) Az oroszok már több nappal ezelőtt egy folyamatban levő offenzívájukról számoltak be hadijelentéseikben, anélkül, hogy ez az offenzíva a valóságban megindult volna. Ellenkezően, német részről még szerdán is a harcok ellanyhulását állapították meg. Mára a helyzet lényegesen megváltozott. A szovjet az egész déli és középső arcvonalon nagyarányu támadást kezdett. Hogy ezekből a támadásokból offenzíva fog-e kifejlődni és hogy annak hol lesznek a súlypontjai, azt e pillanatban német katonai körök még nem tudják megállapítani. Egyelőre a leg-súlyosabb harcok Szmolenszk térségében folynak. Az időjárás nagyobb hadműveletek szempontjából továbbra is nagyon kedvező, meleg és száraz, bár az oroszok következetesen nagy esőzéseket jelentenek az arcvonal középső szakaszáról. Német katonai részről esütörtökön nyilatkoztak az új orosz támadásról. A fegyverek, páncélkocsik, repülőgépek, úgy mint a két és fél éves orosz hadjárat során mindig is volt, most is túlnyomórészt orosz gyárakból kerültek ki és a harcban vetett hadianyagnak csak kis része készült amerikai és angol gyárakban. A minőségileg sokkal kiválóbb amerikai repülőgépek sokat veszítenek értékükből és orosz nivåra súlyednek azáltal, hogy a pilóták oroszok.

Úgy látszik, hogy az orosz támadással összefüggésben kezdtek meg az angol-amerikai csapatok újabb tá-

madó hadműveleteiket a német arcvonal ellen. Szerdán utaltunk arra, hogy a felvonulás mindkét részről nagyobbára befejeződött és az angol-

Erős szovjet csapatokat semmisítették meg a németek Gomel térségében és a Pripjet torkolatánál

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: Október 13-ika erős német visszacsapások jegyében telt el, melyek a Dnyeper középfolyásának vidékén és Gomel térségében, valamint a Pripjet torkolatánál is erős szovjet erők megsemmisítésére és területnyereségre vezettek. Az Azovi-tenger és Zaporozsje között tovább tartottak a széles arcvonalon mindkét harcoló fél részéről a legnagyobb elkeseredettséggel vívott súlyos harcok. A zaporozsjei hídfőről északra és délre a bolsevisták több feltöltött hadosztályt és erős páncélos köteleket vetettek harcba. Csekély és helyi jellegű betöréseiket rövidesen elreteszeltük és a további támadásokat súlyos veszteségek okozásával hátrítottuk el. A főarcvonal lényegében mindenütt szilárdan német kézen maradt. Melitopol körzetében is teljes elhárító sikert arattak a német csapatok. Kievtől északra és délre is élénk harci tevékenység volt. Így a német ellen-

szászok még mindig csapatokat vetnek partra. Nyilvánvaló volt tehát, hogy az angol-amerikai offenzíva csak akkor, ha nem órák kérdése és lehet, hogy most már az akció is folyamatban van. Mindkét harctéren hosszantartó és súlyos harcokra lehet elkészülni.

támadás az egyik bolsevista páncélos ék közelébe nyomult és a támadókat visszazorította. A bolsevisták 34 harcocsit veszítettek.

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal középső szakaszának harcáról: A Pripjet torkolat vidékén erősebb szovjet ellentámadások visszautasítása során tovább folytatták a sikeres német támadó vállalkozásokat. A német gyalogság és tüzérség köteleknek példás együttműködésével ismét megtisztítottak egy szovjet hídfőállást. Több száz fogoly és nagymennyiségű hadianyag került német kézre. Csernogostól nyugatra is sikerült egy szovjet hídfő legénységét az utolsó emberig felmorzsolni. Szmolenszktől nyugatra a szovjet megismételte áttörési kísérleteit anélkül, hogy több sikert ért volna el, mint az előző napokon. Ötven szovjet harcocsit esett áldozatul. További huszonhatot a német légiőrszuszított el.

70 négymotoros bombázót veszítettek tegnap az angolszások német terület fölött

Berlin. (MTL) Mint a Német Távirati Iroda értesül, azok az ellenséges repülőkötelek, melyek esütörtökön belga és északfrancia terület fölött a délnyugati német terület fölé behatoltak, a nyomban működésbe lépett német légvédelem következtében

rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek. Eddigi jelentések szerint legalább 70 darab, nagyrészt négymotoros bombázót lőttek le. Ez a szám valószínűen még növekszik, mert a sötétség megakadályozta a lezuhánások pontos megfigyelését.

Elkeseredett ütközetekre került sor a délolaszországi hadszíntéren

Lisszabon. (MTL) A szövetséges csapatok nagyarányu támadást indítottak a Volturno folyó mentén. A németek heves ágyutüzet zúdítottak a támadókra, de páncélosokat eddig még nem vetettek harcba.

Berlin. (MTL) Az Interinf jelentése a délitáliei helyzetről: Szerdán a Volturno északi partján levő német állások ellen mindenhol heves támadásokat intéztek, melyeket több hadihajó tüzérsége is támogatott. Élénk és sokszor elkeseredett ütközetek során az angoloknak sikerült a folyó északi partját néhány helyen elfoglalni. Az azonnal megindított ellenlökésekkel sikerült a briteket vagy

a folyó túlsó partjára visszavetni, vagy olyan szűk területre szorítani őket, hogy a birtokukban levő főállások nem alkalmasak arra, hogy nagyobb hadműveletek számára kiinduló pontul szolgálhassanak. Az angolok a Volturno szakaszán végrehajtott nagy támadásuk erősítése érdekében a folyó torkolavidékénél is nagyobb csapatokat szállítottak partra. Helyi német tartalékok a brit egységeket visszavetették és a tengerparton szűk térre szorították össze. Több mint 300 brit fogoly került a németek kezére. Csak Capua vidékén tudtak a brit páncélosok mélyebben behatolni a német védelmi rend-

szerbe, míg a Volturno folyásánál és Calore szakaszán a németek tartják vonalaikat.

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Az északamerikai tengerészeti minisztérium közli, hogy tenger-alattjárók a Földközi-tengeren elsüllyesztettek két amerikai rombolót.

A yorai érsek szerint nincs athálhatatlan ellentét a kommunizmus és a kereszténység között

Stockholm. (MTL) A Német TI jelenti: Mint a brit híroroda jelenti, Carbett yoriki érsek, mint a yoriki tartományi szinódus elnöke, beszédet mondott, melyben a többi között ezt a kijelentést tette:

— Nincsen semmi athálhatatlan ellentét a kommunizmus és a kereszténység között.

A továbbiakban annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a világ jövőendő békeje Nagybritanniának a Szovjetunióval és az Egyesült Államokkal fennálló barátságától függ. Nem szabad, hogy politikai és gazdasági nézeteltérések álljanak ennek útjába. Az anglikán egyház és a Szovjetunió egyházának sorsközössége hozzájárul ahhoz, hogy Anglia és a Szovjet a jövőben közelebb jusson egymáshoz.

Ma szky Bagdadba érkezett

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Mint a brit híroroda jelenti, Ma szky helyettes külügyi népbiztos, aki útban van a szovjetunió felé, esütörtökön Bagdadba érkezett, ahol fontos megbeszéléseket folytatott Nuri Szaid iradi miniszterelnökkel.

Basel. (Bud. Tud.) A moszkvai Pravda hivatkozva az angolszások határozott fölényére, újból követeli a második arcvonal megteremtését.

Zürich. (MTL) Mint az United Press Washingtonból jelenti az utóbbi pár hét alatt a kongresszus levelek özönét kapta, amelyekben a szesztilalom bevezetését kérték.

Körösladányba költözött vitéz Szentmiklóssy nyugalmazott őrnagy

Nagyvárad. sajt. tud. Mint értesülünk, Nagyvárad közismert és nagyrebeceült polgára, vitéz primőri Szentmiklóssy Sándor nyugalmazott őrnagy végleg elhagyta városunkat és teljesen visszavonul Körösladányban vásárolt birtokára.

Szentmiklóssy Sándor nemrég eladta a Körösladányon levő ingatlanát és Budapestre költözött, ahol egy nagyvállalatnál szándékozott elhelyezkedni, azonban a körülmények úgy alakultak, hogy a vállalt munkakör nem fért össze egyenes gondolkodásával. Néhány hétig újra Váradon láttuk, míg végül is arra az elhatározásra jutott, hogy teljesen visszavonul a magán életbe és átadja helyét a fiatalabb energiájú utódoknak.

Távozását élénken sajnáljuk mindazok, akik a visszaesetelés előtt és után értékelték tudtak hatalmas szervezőképességét és fáradhatatlan munkáját.

Eltávozása alkalmával készséggel töltöcsöljük szívélyes üdvözlétét és jókívánásait mindazok részére, akik ismerték és becsülték.

„A brit nép olyan társakkal szövetkezve harcol, akik kivétel nélkül örökölni akarnak tőle“

Göbbels dr. cikke a „Das Reich“-ban — Lemondott az egész argentin kormány — Nagykövetet nevezett ki a japán kormány a Fülöp-szigetekre

Zürich. (MTI.) Mint Chiassoból jelentik, a *Corriere della Sera* hangsúlyozza, hogy a társadalmi összefogás alapvein felépülő fasizta köztársasági néppárt létrehozása közvetlenül küszöbön áll. Ez a feladatot a társadalom különféle rétegeiből kinevezett ezer képviselő fogja elvégezni alkotmányozó nemzetgyűlésen, mely rövidesen összeül.

Montevideo. (Bud. Tud.) Az egész argentin kormány lemondott.

Lisszabon. (MTI.) Buenos-Airesben egy csoport tüntetést rendezett Argentína semlegessége megőrzése érdekében. A tüntetés során zavargásokra került sor, mire a rendőrség közbelépett és harminc embert leölt.

Tokió. (MTI.) A Fülöp-szigetek függetlenségének kinyilatkoztatása után — jelenti a Domei-Iroda — a volt végrehajtási bizottságot az alkotmányos köztársasági kormányként vették át. A korábbi hat kormányzati hivatali minisztériumokká alakították át és ezek vezetői most már minisztereknek tekintendők.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán kormány nagykövetet nevezett ki a Fülöp-szigetekre.

„Anglia a győző pozícióban legsúlyosabb válsága felé halad“ — írja Göbbels

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A háború új szakasza — ez a címe annak a cikknek, melyet Göbbels dr. birodalmi miniszter a *Das Reich* című folyóirat legutóbbi számában írt. A plutokraták végzetes tévedésben vannak — írja Göbbels — ha azt hiszik, hogy azokban az országokban, amelyekre rákényszerítették a háborút, eltávolíthatják a népi rendszert és ezeket az országokat ismét függővé tehetik a nemzetközi kapitalizmustól. Minél tovább tart a háború, annál inkább kitünik ez a tévedés. A brit anyaországot jelenleg nehéz szociális kérdések sújtják. A sztrájkoló angol munkások már kezdenek átlátni azon a szűk látókörön, amely életérdekeiket teszi kockára és ezt a háborút már nem a magukéknak érzik. A brit szigetek már most is csak gazdag lakosságú szövetséges társaikkal együtt tudnak egyáltalában háborút viselni. E küzdelem végén azonban szövetséges társaik kétségtelenül ki fogják játszani Angliát. A brit nép olyan társakkal szövetkezve harcol, amelyek kivétel nélkül örökölni akarnak tőle, olyan ellenség ellen harcolnak, amely olyan vidéken védi életérdekeit, amelyeknek Anglia számára semmi életfontosságú jelentősége nincs.

„Összebbvontuk vonalainkat, de erősebbek lettünk általa“

A miniszter ezután rámutatott arra, hogy Angliának az erőviszonyok egyensúlyán alapuló politikája nem tűrheti a német rend megteremtését az európai életterében. Ha azonban ez a német rend meghiusulna, akkor Anglia arra kényszerülne, hogy egy olyan bolsevista eurázsiai tömbbel álljon szembe, amely a csatornától egészen Vladivosztozkig fennáll. Az angol nép a győző pozícióban legsúlyosabb válsága felé halad.

A miniszter ezután emlékeztetett arra, hogy Németország mennyi ajánlatot tett Angliának a világégés kitörése előtt, a brit kormány azonban mindig visszautasította ezeket az ajánlatokat. Anglia ebben a háborúban — írja Göbbels — olyan kalandba bocsátkozott bele, amelyből még ha feltételezzük, hogy győzni is fog,

csak teljesen megtörve kerülhet ki. Nem is beszélve biztos leveréséről. A háború végén, így vagy úgy, pénz nélkül, kereskedelem nélkül, megtizedelt kereskedelmi és hajóhaddal,

A Katolikus Diákokotthon Mozgalom és az iparos ifjúság

Nem kell azt különösképpen bizonyítanom, hogy az iparos, munkás és kereskedő ifjak még a közelmúltban is mennyire mostoha gyermekei voltak a társadalomnak. Valahogy úgy nézett ki a dolog, mintha a tanonc valamilyen veszendő lény lenne, akinek helye a társadalomban nincs.

Igy történhetett meg, hogy az utcák valóságos réménévé vált, különösen ha olyan szakmában dolgozott, ahol kevés mozgási szabadsága volt, ahonnan aztán, ha egyszer kiszabadult, futyulásától és csínytevéséitől egyszerre mozgalmassá vált az a hely, ahol „végigballagott“. Az ilyen hallgató, vagy, ami igen gyakran megtörtént, pont a „tettek“ miatt rohanó fiukra lett figyelmes Páter Elsasser jezsuita atya és 1922-ben ezeket összegyűjtendő, megalakította azt az egyesületet, amely ma már országosra nőtt, mint 15.000 tagot számlál a *Katolikus Iparos és Munkásifjak Országos Egyesületét*, a K. I. O. É. t.

Célja ezen egyesületnek, hogy védőszentjei: Szent József és Bosco Szent János pártfogó szeretetében egyházunknak és hazánkunknak minél több vallásos, művelt, megbízható, szakképzett, egészséges, tisztességes munkásférfit és honpolgárt adjon, akiket már 14 éves korukban állít az idevezető útra.

Nagy akadályokkal kellett az egyesületnek megküzdenie. De mindenkor Krisztus volt az, akire figyeltünk és a magunk keresztúttját az Ő békéttörésével igyekeztünk megjárni.

Legnehezebb kérdésünk az otthon kérdése volt, mert sokan vannak közöttünk olyanok, akik csak laknak valahol, de az otthon melegét nem érzik.

Ma is túlnyomó részt a szülői háztól távol dolgozik iparos és munkástevő-

életfontosságú támaszpontjai nagy részétől megfosztva, szívében a helál csirájával fog szembenállni olyan népekkel, melyekkel már nem fog tudni megbirkózni.

Vendölték meg. Ezzel szemben azonban megállapítható, hogy Németország mind élelmi, mind hadiipari szempontból olyan gazdag tartalékokkal rendelkezik, hogy ebben a tekintetben a háború elnyulása semmit sem érthet neki. A német nép erkölcsi magatartása sem nyúíthatja az ellenségnek a legkisebb reményt sem. Különben most már lassanként az ellenséges táborban is tisztába jönnek azzal, hogy csak most kezdődnek a nehézségek, miután már az európai erő előterében vannak. A nyár mindenestre nem hozta az ellenség számára azt, amit vártak tőle. Összebbre vontuk vonalainkat, de csak erősebbek lettünk ennek következtében. Hogy mennyire, azt az ellenség rövidesen meg fogja érezni.

reink számottevő része. Hogy az ilyen idegenbeszakadt ifjúra és gyermekekre nézve mit jelent otthon lenni mégis, csak az tudja és érzi át, akinek lelkében a cselekvő szeretet él és maga is érezte már az édesapa és édesanya hiányát akkor, amikor nagy egyedülmaradásában vigasztaló, bátorító szóra és áldó kezekre lett volna szüksége.

Ezt a vigasztaló, bátorító szót ezeket az áldó kezeket nyújtja a katolikus Anyaszentegyház, a legjobbj édesanya akkor, amikor idegenbeszakadt gyermekei számára otthonokat létesít.

Mert az ifjú lélek egyformán vezetésre és oltalomra szorul, akár milyen pályára köszül, akár szellemi, akár fizikai pályára. Az otthonokban pedig megtalálja mindkettőt. Ott Krisztus szelleme vezet a jóra és Krisztus szeretete az oltalom.

Egészen bizonyos, hogy az ilyen otthonokból szociális és kulturális szempontból értékes, vallás-erkölcsi és hazafiúi szempontból pedig megbízható, erős magyarok kerülnek ki az életbe, akiknek Isten és hazaszeretete többé nem lehet vitás.

Öszinte örömmel és hálattal szívvel köszöntöm ifjú iparos, munkás és kereskedő testvéreim nevében azt a nagyszerű gondolatot, mely ezt a mozgalmat is létrehozta és igérjük, hogy mi, ha nekik merevedik ez a gondolat, a kövek közé életet viszünk, életet, amely dolgozni akar. Ugyanakkor csak annyit kérünk, hogy az otthonok tanítsanak meg minket arra, hogyan kell lelkünk és izmunk minden erejét maradéknélküli munkába összpontosítani Isten nagy segítségére bízva.

SCHILLER FERENC

900 kriptafülkés fogadalmi templom épül Kecskeméten

Országos mozgalom indult, hogy Kecskeméten felépítsék a Tűzharcosok Örökimádó Fogadalmi Hálaltemplomát Nagyboldogasszony és a Magyar Szentek tiszteletére. A templom 900 kriptafülke lesz, amelyek közül 200 fülkét a hősi halottak számára tartanak fenn, 200 kriptát a templom alapítói szerezhetnek meg, a többit pedig a hívők számára tartják fenn. Egy-egy fülke megváltási ára 3—6.000 pengő. Ebből teremtik elő az építési költségek javarészét. Kecskemét városra már kijelölte a megfelelő értékes területet a Fogadalmi templom számára. (Magy. Tud.)

Hogyan engedélyezik a számlailletékek készpénzben történő törölvását

A pénzügyminiszter a vállalatok egyik régi kívánságát teljesítette azáltal, hogy megengedte, hogy a számlailletékek a vállalatok készpénzben fizethetők, vagyis a nagyforgalmu vállalatok eszámvevőcégeinek ne kelljen hajlódniuk bélyegek felragasztásával. Az erről szóló 171.251—1943. számú rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza:

1. A számlailletéket a pénzügyigazgatóság engedélye alapján pénzben is lehet fizetni.

2. Pénzben fizetésre az a vállalat kaphat engedélyt, amelynek könyveiből a pénzügyigazgatóság előzetes megállapítása szerint a kimenő számlák után járó illetékek összegének kiszámításához szükséges adatok könnyen és pontosan megállapíthatók.

3. Ha a pénzügyigazgatóság az ellenőrzés szempontjából szükségesnek látja az engedély megadását a vállalat által használt könyveken felül, külön feljegyzések vezetésétől teheti függővé.

4. Az olyan vállalat, amely számlailleték pénzben fizetésére a pénzügyigazgatóságtól engedélyt kapott. „Kincstári számlailleték“ elnevezésű számlát köteles vezetni. A vállalat az egyes számlák után járó illetéket a kincstári illetékményezámlán jóváírni tartozik. A naptári negyedéven jóváírt illetékek összegét a naptári negyedévet követő (április, július, október és január) hónap végéig az engedélyben megjelölt m. kir. adóhivatalnak (Budapestben a m. kir. illetékkiszabási hivatalnak) postatakarékpénztári számlájára a hivataltól kapott postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával kell befizetni. A postatakarékpénztári befizetési lap „Ertesítő-lap“-ján fel kell tüntetni, hogy a fizetett összeg: számlailleték (pl.: az 1943. III. negyedévi számlailleték).

5. Az engedély megadása esetében az engedélyes vállalat a kiadott számlákon azok illetékköteles másodpéldányain és másolatain azt, hogy a számlailletéket pénzben fizeti, továbbá az engedély számát feltüntetni köteles (pl. a számlailletéket a győri pénzügyigazgatóság 642—1943. sz. engedélye alapján pénzben fizetjük).

6. A számlailleték pénzben fizetésének engedélyezése tárgyában hozott határozat ellen a pénzügyminiszterhez lehet fellebbezni.

7. Az engedélynek az illetékszabályok 58. §. a) pontja értelmében történő (a Budapesti Közlönyben és a Pénzügyi Közlönyben) kihirdetéséről az engedélyező pénzügyigazgatóság gondoskodik.

Nagyvárad város előterjesztéssel fordult az iparügyi kormányzathoz a körösparti szénbánya ügyében

Nagyvárad. Részletesen megirattuk hogy pár héttel ezelőtt a városban áthuzódó műút kubikusai a vasúti hid és a Zapor-utca mellett, a Körös partján, munka közben nagy mennyiségű szénre bukkantak, amely — a jelek szerint — nagy terjedelemben bányászható.

Aránylag kis területen több mint 30 köbméter barnaszén került így napvilágra és a szén — mint megállapították — fűtésre kiválóan alkalmas.

Az ügyre vonatkozóan most a Pesti Tőzsde a következőket írja:

Nagyvárad polgármestere megbizta az ottani Villamosművek igazgatóját, Bazilli Mihályt, valamint Filkorn bányafőtanácsost, vizsgálják meg a város közelében talált barnaszén-telepet, hogy a talált anyag alkalmas-e tüzelésre és az ott bányászható szén mielőbbi feltárására a lehetőségeket, miután Nagyvárad tüzelőanyaggal való ellátása szempontjából nagy jelentősége lenne a széntelepnek. A bizottság most terjesztette elő jelentését a polgármesternek, amely igen kielégítő. Nagyvárad városa előterjesztéssel fordult az iparügyi kormányzathoz, hogy megszerezze a szén kitermelési jogát Nagyváradnak.

Ünnepélyes teljes ülésen új vitézeket avatnak Nagyváradon

Nagyvárad. Bihar vármegye és Nagyvárad város vitézi társadalmi bizottsága október 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes teljes ülést tart a vármegyeháza nagy tanácsstermében. A plenáris ülésre vitéz dr. Nadányi János alispán, a Társadalmi Bizottság elnöke már ki is bocsátotta a meghívókat s ez alkalommal kerül sor az új vitézek esküvételére, a várományosok jutalmazására és a diszoklevelek kiosztására.

Az ünnepélyes teljes ülést a nemzeti ima nyitja meg, majd vitéz dr. Nadányi János alispán, elnök tartja meg megnyitó beszédét. Ezután vitéz Gödry János ny. vezérőrnagy, Bihar vármegye és Nagyvárad város Vitézi Székkapitánya kiveszi az új vitézek-től a vitézi esküt, vitéz Báthory-Szűts Sándor ny. vezérőrnagy felvételére következik, majd vitéz Joó Ferenc ügyvezető elnök beszámol a Társadalmi Bizottság egy évi működéséről és jövő évi munkatervéről. Az ülést vitéz dr. Nadányi János alispán rekeszti be s a Himnusz elcsöndülése után szétoszlik a teljes ülés.

Szolgáltatás győnyosztárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszerár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszerár Mussollai-ár 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.

MINERVA gyógyszerár, Szent László-ter 5. (Gálosi F.)

ORANGYAL gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

Kik kapnak fát október 18-án és 19-én?

Ertesítem a város közönségét, hogy a fehérszínű tűzifaellenőrzési lapokra a kereskedők folytatódólagosan, az alábbi sorrendben kötelesek 100—100 kg. tűzifát kiszolgáltatni. Mindenki csak a beosztott napon és a beosztott kereskedőnél jelentkezzen a tűzifa kiváltása végett. Aki a kijelölt napon nem váltja ki a fát, igényjogosultságát október hónapra elveszti.

Október hó 18-án:

20001—20200 Pallós László fakereskedőnél Árpád vezér-ut

20201—20400 Heiler József fakereskedőnél Ghillányi-ut

20401—20600 v. Tarr Sándor fakereskedőnél Szeptember 6.-u.

20601—20800 Tyuskay István fakereskedőnél Sorompó-u. 14.

20801—21000 Bihar fatelep Kolozsvári ut 137.

21001—21200 Gergely Emil fakereskedőnél Mátyás király-ut 139.

21201—21400 Hajdu Mihály fakereskedőnél Árpád vezér-ut 86.

21401—21600 Topa Antal fakereskedőnél Szeptember 6.-utca

21601—21800 Ludwigh Gyula fakereskedőnél Vitéz-u. 1.

21801—22000 Kun fatelep Árpád vezér-ut

22001—22200 Barabás Géza fakereskedőnél Phöbebus vasgyár udvarán

22201—22300 Csonka István fakereskedőnél váradvelencei állomás

22301—22500 Dr. Grósz Sándor fakereskedőnél váradvelencei állomás

22501—22600 Lévay Erzsébet fakereskedőnél váradvelencei állomás

Október hó 19-én:

22601—22800 Pallós László fakereskedőnél Árpád vezér-ut

22801—23000 Heiler József

23001—23200 v. Tarr Sándor

23201—23400 Tyuskay István

23401—23600 Bihar Fatelep

23601—23800 Gergely Emil

23801—24000 Hajdu Mihály

24001—25000 Kovács István

25001—25200 Topa Antal

25201—25500 Ludwigh Gyula

25501—25600 Oláh Kálmán

25601—25800 Vlád Sándor

A szétosztás további sorrendjét a helyi lapokban fogom folytatódólagosan közölni.

Nagyvárad, 1943. október 15-én.
Dr. Soós s. k., polgármester

SZÍNHÁZ

Marinka a táncosnő

— Felújítás a Szigligeti Színházban —

A Szigligeti Színház esztőtörökön felújította a *Marinka táncosnő* című operettet. A darab iránt csak a máéodik felvonásban megedett fel a közönség, ami nemcsak annak tulajdonítható, hogy a régi operettek már nem tudják kiváltani az egykori hatást, hanem bizonyos mértékig az előadás vonatottságának is.

Harmath Hilda, aki ezalkalommal mutatkozott be nagy játéktudású, finom mozgású művésznek s bár hangjának kissé fáradt csengése van, ének-számaival is sikert aratott.

Gulácsy már csalódást okozott ezen az estén. Határozatlan énekét és készültségét nem tudták ellensúlyozni megjelenésének előnye.

Göndör Klári, aki régi dalművekben soha nincs elemében, mint a képességeit jobban érvényre juttató modern operettekben, most is sok hájjal és kedvességgel játszott, de nehezen boldogult

icike-picike partnerével. Barna Györggyel, akit semmiképp sem látunk alkalmazni a táncoskomikus, vagy síhedezerepkör betöltésére. Törökfi fiatalember, de humora vérezegény s oly kietermetű, hogy Klári óriás mellette: tánc közben hóna alá veszi és úgy labdázik vele, mint egy erömművész.

A mezőny legjobb embere Lendvai Lajos volt. Finom humorral alakította az idősödő diplomata szerepét s ami frisseég az előadásban volt, az főként az ő kedélyéből sugárzott.

Szabó Ernő is kített magáért, de ő csak a harmadik felvonásban jut szóhoz s ezzel csak részben tudta pótolni a két első felvonás derültségét.

Igen jó volt Halasi Gyula, aki minden feladatát helyesen oldja meg. A rendezésért Szabó Ernő felelős, a zenekart pedig Sárdi Alajos karnagy vezényelte rendkívül fejezimezeten.

A színházi iroda közleménye:

Harmath Hilda felléptével: „Marinka, a táncosnő” minden este 3/4 7-kor

Jean Gilbert: *Marinka, a táncosnő* című nagyoperettje Harmath Hilda koloratur primadonna első felléptével pénteken A-bérletben, szombaton este, vasárnap délután és este rendez helyárrakkal, bérletszünetben kerül színre. Gyönyörű muzsika! Pompás díszletek! Szenzációs táncok! Sok humor és kacagás!

NAGY GYERMEKELŐADÁS szombaton délután egyenved 4 órai kezdettel a színházban. Színre kerül: *Laty-Maty* (A furfangos cukrászina) nagysikerű látványos, zenés mese-operett 3 felvonásban. Szabó

Ernő rendezésében. Főszereplők: Szabó Ernő, Göndör Klári, Antal Erzsé, Borsos Mária, Körösi Juci Lendvai Lajos, Halasi Gyula, Barna György és Kiss István. Sok-sok ének és tánc. Vidámság és harsogó derültség. Gyermeknek feledhetetlen élmény, felnőtteknek vidám szórakozás. „Olesó helyárrak”. Jegyek elővételben még válthatók.

Kovács Károly, a Nemzeti Színház tagjának felléptével *Az ember tragédiája* kerül színre hétfőn, kedden és szerdán este kivételesen fé 7 órai kezdettel rendez esti helyárrakkal Kedvezményes szelvények és utal-

ványok csak a szerdai előadásra érvényesek.

HETI MŰSOR:

Péntek este háromnegyed 7 órakor: *Marinka a táncosnő* (A-bérlet 3) Szombat d. u. negyed 4 órakor: *A furfangos cukrászina* (Laty-Maty).

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Marinka, a táncosnő*.

Vasárnap délután és este: *Marinka, a táncosnő*.

Hétfőn este kivételesen fél 7 órakor: *Az ember tragédiája* (Kovács Károly).

Kedden este kivételesen fél 7 órakor: *Az ember tragédiája* (Kovács Károly).

Szerdán este kivételesen fél 7 órakor: *Az ember tragédiája* (Kovács Károly).

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Artatlan vagyok!* (Bemutató bérlet 4.).

Indítvány a színházhiány megszüntetésére

Az utóbbi időben a fővárosi színházaknál is érezhető a darabhiány, valószínűleg ez is egyik oka annak, hogy újabban megint több külföldi szerző darabját kell játszani. A darabhiány megszüntetésére nemrég érdekes indítvánnyal állott elő Sopron közgyűlésén Östör Lajos közjegyző. Indítványozta, létesítsenek a vidéki színházi városok külön alapot, amelybe minden város évente annyi ötszáz pengőt fizet be, ahány hónapot színházat játszik. Ebből ezerinte évi 50—60 ezer pengő gyűlné össze.

Indítványozta, hogy az összegből írjanak ki évente 5, egyenként 10.000 pengős pályadíjat olyan prózai és zenés darabok jutalmazására, melyek — amellett, hogy irodalmi és zenei értékkel bírnak és a vidéki színházok fejlesztésére alkalmasak — és alkalmasak arra is, hogy közönség és pénztári sikert eredményezzenek. Díjnyertes darabok az Alap tulajdonát képeznek és az ország valamennyi színházán egyidőben volnának előadhatók. A részleteket bizottság állapítja meg, amelynek tagjai a város kiküldöttei, s az ezek által felkért irodalmi és zenei szakértők lennének.

Az indítvány indoklásul rámutat arra, hogy a közönség részvétlenségének egyik legfőbb oka a darabhiány. A vidéki színházak műsoránál ügyesülván figyelmen kívül mardnak anyagi, technikai és személyzeti okokból elő nem adható operák, kiállításos és revüoperettek, pénztári szempontból pedig a nehezebb fajtájú darabok is, de nem vonzanak közönséget a régen megunt, sablonos operettek sem. Az egy-két újdonság viszont, amely alkalmas lenne arra, hogy vidéken is sikert eredményezzen, nem kerülhetett színre addig, míg a fővárosban ötven előadást meg nem ért. Gyakorlatilag tehát csak a következő évben juthat vidékre, amikor már különböző okokból elvezette vonzó erejét.

A pályadíjak évente ezzel szemben tekintélyes összeget jelentenének a magyar íróknak és zeneszerzőknek és bizonyára szóhoz jutnának az új tehetségek is. Az indítványt a közgyűlés elfogadta és a városokat csatlakozásra szólítja fel.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Elrendelték a kisajátítási eljárást a repülőtér részére szükséges ingatlanok ügyében

M. kir. honvédelmi miniszteri ur 152.403—eln. 30—1943. számú rendeletével a nagyváradai repülőtér részére szükséges ingatlanok megszerzése céljából a nagyváradai 3174. 9876—9943. 9962—9972, 1001—10041, 10043—10047, 10054—10058, 10623—10640, számú tkvi betétben foglalt, 4655—1—17, 4656, 4657—2—17, 4658, 4659—1—22, 4661, 4662—1—14, 4663, 4664—1—11, 4674—2—22, 4675, 4676, 4677—1—20, 4678, 4679—1—13, 4680, 4681—3, 4682, 4700, 8597—2—19, 8598, 8599, 4681—1—2, hrsz. számok alatt felvett, Soane László és neje Todor Borbála, Sipos József, Lakatos László, Zsiros József, Negru György, Szaharas György, Morok Traján, Morok János, Molnár Sándor, Molnár Albert, Bondár Demeter, Márton Péter, Kelényi Sándor, Anka Tivadar, Igna Tivadar, Nagyvárad thj. város, Halmazsán Lázár, Bara Lőrinc, özv. Buda Mihályné, Drágos Rebeka, Vass György Kondor Imréné, Takács Erzsébet, Molnár István és neje Várj Julianna, Porumb János, Jonucz Demeter és neje Lázár Mária, Sonea Lőrinc és neje Burlca Virág, Dekker Márk, id. Tier József, Bozák János, Sautner István, Molnár György, Uhelszky Jánosné Draczkó Margit, ifj. Reteg Ignác, ifj. Jank Ferenc, Budeu Mihályné Drágos Rebeka, Zsú Sándor és neje Román Ilona, Koszta Lázár, Orosz János és neje Ilisie Virág, Vass Sándor, özv. Veady Sándorné, Kanalas Gyula, Molnár Sándor, Bence Péter és neje Gib Mária, Gitye Demeter, Veres Péter, Horváth József és neje Gondör Mária, id. Tóth Imre, Robie Demeter, Pakker József, Nagy József, Kiss Sándor és neje, Debrezényi Rozália, Szutor István és neje Kátaj Margit, Uhelszky János és neje Draczkó Margit, Osváth József, Bungán János, Karcis György, Mihucz Sándor, Popa Traján, Popa Ilia, Drágos Péterné, Buda Anna, Drosz György, Bartha József, Novák Flórián, Porumb Péter, nős Danosa Mária, id. Laskai József, Ceora Flórián, Straja János, Kies Jana Ferenc, Gávré György, Oláh Demeter, Gulyás Demeter, Judán János, Ujvárosi György, Orosz György, Orosz Györgyné, Ignát Katalin, Szilágyi János, Ignác György, Orosz Péter, id. Faur Mihály, Zöld Márton, Crisan János, Gulyás János, Gulyás János és neje Faur Virág, Faur Mihály, Oláh János, id. Oláh János, Negru Tivadar és neje Bara Mária, özv. Zsugyó Tivadarné, Butka Anna, Bungán Gyula Lajos és Virág, özv. Bakk Jánosné Papp Julianna, Jován János, Pajzs József és neje Huvze Julianna, Csabai Lajos, Brindás Tivadar, Maris Julianna, Brindás József és neje Koczropari Anna, Brindás Tivadar, Kriszta Fülöp, Mutz Lajos, Szutor István és neje Kállay Margit, Brindás József és neje Hoczropán Anna, Molnár János és neje Debrezényi Margit, Telekkönyvi tulajdonát képező ingatlanoknak megszerzésére a m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur 152.403—eln. 30—1943. számú rendeletével az 1939. évi II. tc. 105. paragrafusának 6. bekezdése alapján a m. kir. kincstár részére a kisajátítási jogot engedélyezte és az 1881. XLI. tc. 38. paragrafusában foglalt feltételek egyikeként a vasárnapi játékok eseteire a kisajátítási eljárást elrendelte.

Nagyvárad thj. város közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága az 1929. évi XXX. tc. 38. paragrafusa, illetőleg a 7890—1939. M. E. számú rendelet 5. paragrafusa értelmében az 1881. XLI. tc. 38. paragrafusában körvonalazott tárgyalás és barátságos egyezség megkísérlése céljából dr. Soós István polgármestert, vagy helyettesét, dr. Thury László t. főügyészt, vagy helyettesét, Csécsi Nagy László műszaki tanácsost a m. kir. államépítészeti hivatal főnöke; vagy helyettesét kiküldte a bizottság jegyzőjét dr. Kovári József fogalmazót kijelölve. A tárgyalás határnapjaul 1943. évi október hó 25. 26., 27., 28., 29., 30. november hó 1., 2., 3., 4. napjainak mindenkor délelőtt 9 óráját

kitűzte, helyeül pedig a város háza tanácsstermet kijelölve.

A kisajátítási ingatlanról vonatkozó tervrajz és összeírás az 1943. évi október hó 5. napjától 19 napjáig terjedő 15 nap alatt Nagyvárad város gazdasági ügyosztályánál (városháza II em. 23.) közszemlére van kitéve.

Erről az érdeketeket azon figyelemzetéssel értesítem, hogy a tárgyaláson jogában áll minden érdekeltnek a kisajátítási terv ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe venni.

Feltekintve az emlékeztetővel azzal a j. u. következtetéssel jár, hogy a kisajátítási terv végleg megállapítottnak és a nem nyilatkozó által elfogadottnak tekintetik. A bizottság a kisajátítási terv feletti akciók során fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Nagyvárad, 1943. október 4.

Dr. Soós István s. k.

SPORT

Baljós körülmények között készül a NAC Salgótarjánba

Csütörtökön délután tartotta meg a NAC csapata heti rendes, kétkezes edzését. Ez alkalommal nem volt olyan népes az edzés, mint máskor. Többen hiányoztak.

A szokásos kapura lövöldözéssel kezdődött a foglalkozás, majd Rónay Ferenc edző sippelére az utánpótlással szemben állt fel a nagy csapat. Formás támadásokat vezettek a nagyok tartalékosan is és a góllövészekben Sárvári és Tóth Matyi jeleskedtek különösen. Az utánpótlás sem hagyta azonban magát, Bartha József ifjúsági edző biztatására, több ízben igen komoly helyzetbe hozták Vécsei kapuját.

Edzés után izzalag beszélt Rónay Ferenc edző a salgótarjáni készülődésről:

— Régen voltam már ilyen nehéz helyzetben az összeállítás tekintetében. Sok a sérült és gyengélkedő és még ehhez Önödyt is behívták szolgálatra. Juhász pedig nem tudja mozgatni a jobb lába fejét. Most pedig itt lett volna az alkalom, hogy a jól együttlövő egészséges csapattal valamit törlesszünk Tarjánban adósságainkhoz. Tartalékosan azonban nem lehet a jó SalBTC-vel szemben olyan eredményt elérni, amelyet a két legutóbbi vereségért megérdemelt volna tőlünk.

Nagysikerűnek ígérkezik a nagyváradai atletika évszázó versenye

A múltévinél is nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a Kelet-Délkelet válogatott atlétikai viadal iránt, melyen felvonulnak Keletmagyarország és Erdély legkiválóbb atlétái. Leszögezhetjük, hogy ez a válogatott verseny az év egyik legszebb, legizgalmasabb sporteseménye lesz, mellyel be is zárul az idei atlétikai versenysorozat.

Délmagyarország válogatottjainak a névsorát tegnapi számunkban már leközzöltük. A mai postával befutott Keletmagyarország atléta-válogatottjának is a névsora, akik között több országos nevű atléta is szerepel.

100 és 200 m.: Bartha, Bodnár.

Török, Bánvai.

400 m.: Bartha, Bánvai.

800 és 1500 m.: Kovács, Cserny, Magyar.

5000 m.: Simon, Barna.

110 és 400 m. gátfutásban: Bécsy, Bánki, Raminger.

Magasugrás: Dr. Kapros, Szabó.

Távolugrás: Fikli, Berta, dr. Kapros.

Hármasugrás: Dr. Kapros, Fikli, Berta.

Rúdugrás: Dr. Boda, Bodnár.

Súlylökés: Dr. Boda, Divinyi.

Diszkoszvetés: Dr. Boda, dr. Illés.

Kalapácsvetés: Sándor, Mészáros.

Gerelyhajítás: Dr. Boda, Bánki.

Teljes gözzel készül a Törekvés vasárnapi csatájára

Csak Szilágyi hiányzott a csütörtöki edzésről

A tegnapi Törekvés edzés a szokottnál is népesebb volt. Igen sok régi szurkolót láttunk, kik élénk figyelemmel kísérték kedvenc csapatuk előkészítését a vasárnapi játékokra. De akadnak az érdeklődők között régi volt vezetők is. Ha a csapat

jösszereplésére vezethető vissza.

Fél háromkor már dolgoztatta Pintye edző Erdőit, az utánpótlás közép-csapatát. Ő lesz az első csapat centere vasárnap. Húsz percet tart ez a külön foglalkozás, majd az egész csapatot munkába veszi.

Fél négykor már egyetlen játékos sem hiányzik. Kivéve Szilágyit, aki a keddi edzésen ingyürödést szenvedett.

Háromszor 30 perces játék folyik. Igen nagy lelkesedéssel játszanak a csapatok. Egész komoly alapon folyik a játék. Az utánpótlás csapata igyekszik helyt állni a nagyokkal szemben.

A vasárnapi csapat összeállítására valószínűen a következő lesz: Biró, Pintye, Brindás, Bakucz, Rocska, Szabó, Matyi, Papp, Erdei, Szilágyi, Turkus. Ez az összeállítás azonban nem végleges.

Pintye edző ezeket mondja az edzés végén:

— Amennyiben Szilágyi sérülése nem jön rendbe úgy én játszom balösszekötőt és a jobb hátvéd poszóján Baresik fog játszani. Erre azonban nem hiszem, hogy sor kerüljön, mert Szilágyi sérülése az első pillanatokban súlyosnak látszott ugyan, de a gondos kezelés következtében minden remény meg van rá, hogy vasárnap a csapat rendelkezésére állhat.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy az október havj faszen kiutalás megkezdődött és annak átvétele véget mindenki a szakosztály irodá helyi ségében okvetlenül megjelenjenek.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

HASZNALT leglát megvételre keressünk. Cim a kiadóban. 867

Eladó boroshordók, asztalispor, prés. Gillyanyi-u. 64. 893

Beköltözhető házrész eladó. Cim a kiadóban. 899

Vágesztenyét kg-onként 20 fillérről vásárol a Vegyi és Élelmiszeripari r. t. Anyos Pál-u. 2-6. 886

Használt és új téglá eladó. Hegyesi Márton-u. 16. 898

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, fűcvi és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlati vállalja. Varga, Danko Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Köicsön 5 éves 5 és fel százalékos költségmentesen kapható „Hitelszövetkezettel”. Bethlen István-u. 6. 880

Állás: keres

Ajánlkozik háztartásban teljesen jártas, német idősebb urinó magánoshoz, esetleg nagyobb gyermek mellé. Cim kiadóban. 894

Ingatlan

Akik magánháza, bérháza, birtokoszlót, üzletet, malmot eladni, venni akarnak, keressék fel Popovics ingatlanközvetítő irodát, Szent János-u. 6. Telefon: 15-67. 897

Oktatás

Gimnázisták, polgáristák tanítását vállalja közepiskolai tanárnő. Rádáv Gedeon-u. 22. 883

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A Szent László-nyomda Rt. központi telephelyénél

Dr. Paál Árpád igazgató

Dr. Virág Jeromos igazgató

Szent László-nyomda R. T. központi telephelyénél

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépeken, Nagyvárad, Szilágyi

Daszó-né 5 szám